

Decembercirculaire 2023 gemeentefonds -> effecten gemeente Dinkelland

Algemeen

Meestal verschijnen jaarlijks drie circulaire. In mei, september en december. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. Deze circulaire bevat informatie over bijwerken van het accres en een voorschot op de onderschrijving van het BTW compensatiefonds.

De belangrijkste onderwerpen in deze decembercirculaire zijn:

- Verhoging van de uitkeringsfactor van 2021 en verlaging van de uitkeringsfactor 2023 en 2024 voornamelijk door een actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen.
- De decembercirculaire is traditioneel geen bijstellingsmoment voor het accres
- 5 taakmutaties, waaronder de taakmutatie in verband met vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+
- Er worden 11 nieuwe decentralisatie-uitkeringen gepresenteerd. De grootste mutatie betreft de decentralisatie-uitkering Energietoelage met € 867,5 miljoen

Hoogte en omvang algemene uitkering

De hoogte en omvang van de algemene uitkering uit de decembercirculaire 2023 laat het volgende meerjarige verloop zien:

gemeente Dinkelland	2023	2024	2025	2026	2027	2028
stand decembercirculaire 2023	44.211	46.640	49.105	46.471	48.018	49.331
stand septembercirculaire 2023	43.378	46.889	49.105	46.471	48.018	49.331
Saldo	833	-249	-	-	-	-

Accres

De decembercirculaire is traditioneel geen bijstellingsmoment voor het accres.

Uitkeringsfactor

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). De uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar en ligt voor 2023 rond de 1,3 en voor de jaren 2024 tot en met 2028 tussen de 1,4 en 1,6. Vanwege nieuwe definitieve gegevens over de belastingcapaciteit 2021 stijgt de uitkeringsfactor voor 2021 met 1 punt naar 1,690 en is hiermee definitief vastgesteld.

De uitkeringsfactor voor 2023 wijzigt ten opzichte van de septembercirculaire 2023 van 1,311 naar 1,304. Deze bijstelling van -7 punten wordt veroorzaakt door de actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel.

De uitkeringsfactor voor 2024 daalt ten opzichte van de septembercirculaire 2023 per saldo met 7 punten naar 1,399. De actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel leidt tot een verlaging van de uitkeringsfactor met 8 punten. Het vrijvallen van een gedeelte van de verdeelreserve 2024 (€ 20 van de € 40 miljoen) zorgt voor een positief effect op de uitkeringsfactor van 1 punt.

Er zijn alleen taakmutaties voor het jaar 2023 benoemd in deze decembercirculaire. De taakmutaties die van toepassing zijn op de gemeente Dinkelland zijn:

Taakmutaties	2023
- Basis Registratie Personen (BRP)	2
- vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+	2
- restant Hervormingsagenda Jeugd	1
- maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	26
- einde lening inburgeringsplichtig	4
- invoeringskosten omgevingswet	274
- uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	58
- meerkosten Oekraïne Sociaal Domein	31
- Energietoelage	682
Totaal taakmutaties	1.080

Basis Registratie Personen (BRP)

Met betrekking tot de basisregistratie Personen (BRP) vindt een drietal mutaties plaats. In verband met extra gebruik door gemeenten in 2022 wordt een aanvullende bijdrage doorbelast van € 1,1 miljoen. In verband met een experiment waarbij gemeenten ingeschrevenen actief moeten informeren ontvangen gemeenten een incidentele vergoeding van in totaal € 0,8 miljoen voor de periode 2023-2026. Tot slot ontvangen gemeenten een vergoeding van bijna € 1,9 miljoen in verband met extra kosten die zij maken in 2023 en 2024 als gevolg van aanpassingen aan het logisch ontwerp van de BRP. Voor de gemeente Dinkelland betekent dit een hogere algemene uitkering van € 2.000. Gezien de geringe omvang van dit bedrag kiezen we ervoor dit te verwerken in het jaarresultaat 2023.

Voorgesteld wordt om deze taakmutatie te verwerken in het jaarresultaat 2023

Vrijval restant Compensatieregeling Voogdij 18+

Binnen de integratie-uitkering Voogdij 18+ resteert nog een budget van € 2,1 miljoen, als gevolg van aanvullend toegekende loon- en prijsontwikkeling. Dit resterend budget is in 2023 niet nodig voor de compensatieregeling en wordt zoals gebruikelijk overgeheveld naar de algemene uitkering. Voor de gemeente Dinkelland betekent dit een hogere algemene uitkering van € 2.000. De kosten die hier tegenover staan zijn verwerkt in 2023 vandaar dat we dit bedrag verwerken in het jaarresultaat 2023.

Voorgesteld wordt om deze taakmutatie te verwerken in het jaarresultaat 2023

Restant Hervormingsagenda Jeugd

In de septembercirculaire 2021 is voor 2022 door het kabinet € 1,314 miljard beschikbaar gesteld ter compensatie van tekorten in de jeugdzorg. Op dat moment is, na overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), besloten om hiervan € 9 miljoen over te hevelen naar de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2022. Echter, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft niet het gehele bedrag besteed. Het restant van bijna € 1,1 miljoen wordt daarom nu teruggeboekt naar de algemene uitkering van het gemeentefonds. Voor de gemeente Dinkelland betekent dit een financieel effect van € 1.000. De kosten die hier tegenover staan zijn verwerkt in 2023 vandaar dat we dit bedrag verwerken in het jaarresultaat 2023.

Voorgesteld wordt om deze taakmutatie te verwerken in het jaarresultaat 2023

Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen een aanvulling op de middelen die zij hiervoor reeds ontvangen hebben. In totaal gaat het om een bedrag van € 8 miljoen. Voor de gemeente Dinkelland betekent dit een financieel effect van € 26.000. De kosten die hier tegenover staan zijn verwerkt in 2023 vandaar dat we dit bedrag verwerken in het jaarresultaat 2023.

Voorgesteld wordt om deze taakmutatie te verwerken in het jaarresultaat 2023

Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)

In het bestuurlijk overleg van april 2020 zijn tussen de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de VNG afspraken gemaakt over het ondersteunen van de zogenaamde ELIPs. Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. De afspraken zijn met ingang van 1 januari 2023 geformaliseerd in de regelgeving. In het besluit Inburgering is nu opgenomen dat gemeenten inburgeraars die onder de ELIP-definitie gerekend worden, hulp en begeleiding kunnen aanbieden.

Uit de verzamelbrief inburgering 2023 van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is gebleken dat het aantal inburgeraars dat tot de ELIP-groep behoort, in de loop van dit jaar tegen de verwachting in is gestegen. Daarom heeft de minister besloten om voor de komende jaren extra middelen voor deze doelgroep

beschikbaar te stellen. Hiervan komt € 1,1 miljoen in 2023 beschikbaar. Voor de gemeente Dinkelland betekent dit een financieel effect van € 4.000. De kosten die hier tegenover staan zijn verwerkt in 2023 vandaar dat we dit bedrag verwerken in het jaarresultaat 2023.

Voorgesteld wordt om deze taakmutatie te verwerken in het jaarresultaat 2023

Invoeringskosten omgevingswet

De financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord (CA) van het kabinet-Rutte IV worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. Met het uitkeren van deze € 103 miljoen in 2023 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. Op de aanvullende post bij het ministerie van Financiën staat nog een reservering van in totaal ruim € 151 miljoen voor gemeenten (€ 71 miljoen in 2024 en € 80 miljoen in 2025) en daarnaast € 1 miljoen in 2024 voor provincies. Zodra deze middelen naar de fondsen worden overgeheveld zodat ze kunnen worden uitgekeerd, zal dit worden opgenomen in een volgende circulaire. Voor de gemeente Dinkelland betekent de uitkering over 2023 een hogere algemene uitkering van € 274.000. We merken deze hogere algemene uitkering over 2023 aan als compensatie voor reeds gemaakte en verwerkte kosten. De afgelopen jaren hebben we de implementatie- en transitiekosten die gepaard gaan met het invoeren van de omgevingswet immers ook voor een deel via de algemene middelen gedekt.

Voorgesteld wordt om deze taakmutatie te verwerken in het jaarresultaat 2023

Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak

Bij de uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied zijn naast het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook medeoverheden betrokken. Gemeenten spelen naast provincies en waterschappen een belangrijke rol bij de totstandkoming van de provinciale gebiedsprogramma's en dat vraagt extra inzet van personeel. Deze decentralisatie-uitkering is een bijdrage in de gemaakte kosten vanuit gemeenten voor hun bijdrage aan gebiedsprogramma's in 2023. De bijdrage aan gemeenten bedraagt in totaal € 10 miljoen. Voor de gemeente Dinkelland betekent dit een hogere algemene uitkering van € 58.000. Dit geld hebben we in 2024 hard nodig voor deelname aan overleggen, de organisatie van informatiebijeenkomsten, gesprekken met agrariërs, etc. Vandaar dat we kiezen om het bedrag van € 58.000 middels resultaatbestemming bij de jaarverantwoording over te hevelen naar het jaar 2024 en toe te voegen aan het werkbudget voor het programma Buitengebied in Balans.

Voorgesteld wordt om deze taakmutatie middels resultaatbestemming over te hevelen naar het jaar 2024

Meerkosten Oekraïne sociaal domein

De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet, de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid, ligt ook voor Oekraïense ontheemden bij gemeenten. Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot in omvang dat dit niet als een onderdeel van gebruikelijke fluctuaties gezien kan worden. Daarnaast leidt de opvang van Oekraïense ontheemden tot clustering bij specifieke gemeenten, namelijk in die gemeenten waar opvanglocaties zijn gerealiseerd.

Met de CBS gegevens kan het gemiddeld aantal opgevangen ontheemden per gemeente per jaar (Q) worden vastgesteld. De werkelijke zorgkosten per ontheemde konden in 2022 nog niet worden vastgesteld, omdat er nog geen gegevens beschikbaar waren van de werkelijke kosten. Daarom werd voor het eerste jaar uitgegaan van een raming. In 2023 konden de gemiddelde zorgkosten per ontheemde (P) wel worden vastgesteld aan de hand van een extern onderzoek onder Nederlandse gemeenten uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de VNG.⁴ De meest actuele P en de Q tezamen levert voor 2023 een te verdelen bedrag op van € 20,2 miljoen dat objectief verdeeld is naar rato van het aantal opgevangen ontheemden per gemeente.

Voor de gemeente Dinkelland betekent dit een hogere algemene uitkering van € 31.000 in 2023. We merken deze hogere algemene uitkering over 2023 aan als compensatie voor reeds gemaakte en verwerkte kosten. De werkelijke meerkosten van de Oekraïners binnen het sociaal domein zijn immers geboekt op de bestaande posten in het jaar 2023.

Voorgesteld wordt om deze taakmutatie te verwerken in het jaarresultaat 2023

Energietoelage

Het kabinet heeft als prioriteit om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor zijn in navolging van de decembercirculaire 2022 ook in 2023 middelen aan het gemeentefonds toegevoegd voor het uitkeren van de energietoeslag (€ 1,4 miljard waarvan € 500 miljoen al in 2022). Inmiddels is de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer en kan de overige € 900 miljoen van de € 1,4 miljard worden uitgekeerd. Ten behoeve van een vangnetregeling voor de energietoeslag 2023 is een bedrag van € 32,5 miljoen gereserveerd. Van de overige € 867,5 miljoen wordt € 15,5 miljoen verdeeld op grond van de verdeelherstelactie 2022, waarmee gemeenten die in 2022 nadeel hadden van de gehanteerde verdeelsystematiek een aanvulling ontvangen. Concreet betekent dit dat gemeenten die in 2022 minder dan 90% hebben ontvangen dan waar ze op basis van de maatstaf huishoudens met langdurig laag inkomen (<120% van het sociaal minimum) recht op zouden hebben, een aanvullende bijdrage ontvangen. Het budget dat zij voor de energietoeslag 2022 hebben ontvangen, wordt opgehoogd tot een budget waarmee zij 90% bereik hadden kunnen realiseren. Deze herstelactie is voor de gemeente Dinkelland niet van toepassing.

De overige € 852 miljoen wordt, in samenhang met de € 500 miljoen die in januari aan gemeenten is uitgekeerd, verdeeld op basis van het aantal huishoudens met langdurig laag inkomen (<120% van het sociaal minimum). Zie hiervoor ook paragraaf 4.3 van de meicirculaire 2023. Concreet betekent dit dat het totaalbedrag van € 1.352 miljoen nu wordt verdeeld op basis van deze maatstaf. Het nog resterende bedrag per gemeente wordt nu uitgekeerd. Voor de gemeente Dinkelland betekent dit een hogere algemene uitkering van € 682.000.

Voorgesteld wordt om het niet bestede deel van deze taakmutatie middels resultaatbestemming over te hevelen naar het jaar 2024

Samenvatting	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Hogere algemene uitkering	833	-249	-	-	-	-
- gebiedsgerichte aanpak en energietoelage	740	-	-	-	-	-
(voorlopig) budgettaire effect	93	-249	-	-	-	-

Vervolg

De vertaling van de algemene uitkering en de budgettaire consequenties daarvan voor 2023 nemen we mee in de jaarrekening 2023. Voor een deel van de taakmutaties geldt dat daar ook daadwerkelijke uitgaven in 2023 tegenover staan maar voor een ander deel van deze taakmutaties geldt dat (nog) niet. Deze worden via resultaatbestemming als onderdeel van de jaarverantwoording overgeheveld naar het jaar 2024. Het daadwerkelijke budgettaire effect van deze decembercirculaire 2023 kan dus ook pas echt worden bepaald als de jaarverantwoording 2023 (inclusief de resultaatbestemming) is opgemaakt.

De meerjarige consequenties (dus vanaf het jaar 2024) voor onze meerjarige begroting betrekken we bij het opstellen van de perspectiefnota 2025.